

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus II. An possibilitas bujus Visionis sit evidenter cognoscibilis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

latis constat, solum negasse, quod creatura possit competere comprehensioni DEI cognitio, siquidem disputabant contra Eunomium & Anomæos haereticos, qui dicebant, se etiam naturali cognitione DEUM comprehendere. Et hoc colligit citatus S. D. ex verbis Chrysostr., paulo post prædicta verba subiectis, quibus visionem vocat certissimam Patris considerationem, & comprehensionem tantam, quantum Pater habet de Filio. Qui etiam ho. 69. ad pop. inquit: Beatos Regem ipsum contueri, manifeste non per introitum, non per anigma, non per speculum, sed facie ad faciem, non per fidem, sed per speciem, quid clarius?

4. Possibilitatem hujus visionis præterea probat ipse actus, siquidem à Florentino in Decreto unionis definitum est, animas plene purgatas clare intueri DEUM Trinum & Unum, sicuti est. Quod etiam definit Benedictus XII. in extravag. Benedictus DEVS, ac denique Trident. Sels. 5. in decret. pecc. orig. & Sels. 25. de invoc. SS. tametsi ante ejusmodi definitiones nondum fuerit articulus fidei, ipsorum animas sine labe defunctas immunitate ad DEI visionem in calum recipi: dissonantibus præter plures illius temporis Doctores ipsomet Joanne XXII. Et sane hoc ipsum clarissime attestatur S. scriptura 1. Jo. 3. Similes ei erimus, quoniam videbimus eum, sicuti est. videmus enim per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem. 1. Cor. 13. Beati mundo corde, quod

niam ipsi DEVM videbunt. Matt. 5. Angeli eorum semper vident faciem Patris. Matt. 18.

Dices primò. Implicat, ut creatus intellectus videat omnia possibilis: ergo etiam implicat, ut videat divinam essentiam, utpote perfectiorem omnibus possibilibus. Secundò oculus corporeus non potest videre substantiam Angelis: ergo neque intellectus creatus potest videre DEUM. Resp. ad primò negando causam & suppositum paritatis: quia quod implicet visio omnium possibilium causa non est objecti perfectio. quia si viderentur in divina essentia, etiam divina essentia & omnipotentia comprehenderetur, prout inf. dicitur. Ad secundum disparitas est: quod substantia intellectualis non contineatur intra adæquatum objectum visus, quod est color & lux. Essentia verò divi contineatur intra latitudinem entis cognoscibilis; quod est adæquatum objectum intellectus. Secunda paritatis ratio est: quod quidquid evidentiâ positiva demonstratur, vel per causam, vel per effectum naturalem demonstratur: sed visio beatifica nec habet sui causam naturalem saltem adæquatam & completam, cum ipsa sit quo ad substantiam supernaturalis, & proximum ipsius principium sit supernaturale lumen gloriæ; sed nec habet aliquem effectum naturalem, ut patet: ergo ratione naturali positivè demonstrari non potest.

ARTICULUS II.

An possibilitas hujus visionis sit evidenter cognoscibilis?

SUMMARIA.

1. Datur evidentiâ negativâ possibilis visionis.
2. Quando verum sit, quod finiti ad infinitum nulla proportio?
3. Ex dignitate objecti crescit dignitas actus geometricæ.
4. Nulla est paritas ab impossibilitate videndi omnia possibilis.
5. Quando sit major distantia intellectus creati à DEO, quam Angeli ab objecto corporeo?
6. Positivâ ratio S. D.
7. Et Scoti.
8. Neutra nisi suppositâ revelatione evidenter concluditur.
9. Scriptura & ratio oppugnat positivam evidentiâ.
10. Argumentum à naturali appetitu videndi causam.
11. Nec innato, nec elicitu appetitu naturaliter desideratur clara DEI visio.
12. Non obstante, quod DEVS clarè visus sit hominibus beatitudine.

CONCLUSIO. Negativâ evidentiâ prædictæ visionis possibilitas ostendi potest, solutione videlicet earum, quæ obijci possunt, contradictionum & rationum. Si qua enim foret implicantia, foret ex parte potentia videntis; non ex parte objecti visi: Essentia quippe divina, uti est actus purus, ita ratione sui maximè est intelligibilis, ac visibilis, sed quænam illa foret ex parte potentia?

An primò? quod finiti ad infinitum nulla proportio, visio est finita, Essentia DEI infinita: ergo inter illa nulla proportio: atqui inter visionem & objectum visum debet esse proportio. Sed ut taceam, quod hoc argumentum etiam abstractivam DEI cognitionem tolleret, adeoque nimis probaret. Resp. Finiti ad infinitum nulla est proportio, sub eadem acceptione & nomine; conc. sub diversâ, nego. Itaque nulla est proportio inter DEUM & creaturam in ratione entis & entis, actus & actus: nam esse & actualitas DEI infinites excedit omne esse & actualitatem creaturam: est autem proportio in ratione causa & effectus, actus & objecti, termini & terminabilis, perfectivi & perfectibilis, &c.

An secundò? quod ex dignitate objecti crescat dignitas & perfectio actus; ergo si clarè videretur infinita DEI essentia, etiam visio foret infinita. Sed rursus, omnia priori retorsione. Resp. Crescit ejus perfectio juxta conditionem suæ lineæ, & proportionem geometricam, concedo; juxta conditionem

§. I.
Datur evidentiâ negativâ possibilitatis.
Nota: Aliam esse & dici evidentiâ positivam, aliam negativam. Positiva est, cum medio positivo ac evidenti ratione demonstratur alicujus rei possibilitas. Negativa est, cum evidenter solvantur argumenta possibilitatem oppugnantia, de posteriori loquendo sit.

R. P. Mezg, Theol. Schol. Tom. 1.

MEZG
DE
LW
35

ditionem objecti, & æqualitatem arithmeticam; nego.

4. An tertio? quod essentia divina sit infinite perfectior, quam omnes creaturae possibiles: ergo si implicat visio omnium possibilium, etiam implicabit visio divinæ essentia. Sed nego consequens, quia causa, cur implicet visio omnium creaturarum possibilium, non est earundem perfectio, sed quia si omnes viderentur, ipsa divina omnipotentia & essentia in qua videntur, deberet comprehendi.
5. An quarto? quod major sit distantia DEI ab intellectu creato, quam Angeli à visu corporeo; sed Angelum videri visu corporeo est impossibile: ergo & DEUM videri intellectu creato est impossibile. Sed Responsum. Majorem esse distantiam in esse entis, non in esse & ratione objecti: quia Angelus est extra objectum adæquatum visus corporei; DEUS autem continetur intra objectum adæquatum intellectus creati.

§. II.

Non datur positiva evidentiæ visionis.

6. Positivam rationem S. Doct. possibilitatem visionis ita probat. Possibile est creaturam intellectualem consequi suam beatitudinem: sed beatitudo consistit in clara visione DEI: ergo possibile est à creatura intellectuali clarè videri DEUM. Addit Scotus secundò. Possibile est intellectum saltem per confortationem luminis superioris id omne intuitivè cognoscere, quod intra adæquatum ipsius objectum continetur; sed DEUS continetur intra adæquatum ipsius objectum, quod est ens in tota latitudine: ergo DEUM intuitivè videre potest.
7. Probant hæc argumenta possibilem DEI visionem; sed etiamne evidenter probant, ita ut naturali evidentiâ convincant intellectum? Verùm prima S. Doct. probatio, quamvis evidenter concludat, supponit tamen in minori propositionem revelatam, quæ naturali lumine cognosci non potest, beatitudinem nempe nostram in clara DEI visione consistere, unde non est purè naturalis, sed Theologica demonstratio.
- Secunda probatio Scoti hoc ipso non evidenter concludit, quod nempe major, neque minor propositio sit evidens: quando enim visio intuitiva extrahit objectum à modo connaturali cognoscendi intellectus creati, non est amplius evidens, an tale objectum intuitivè cognosci possit, aut utrum adhuc intra adæquatum ipsius objectum comprehendatur: Esto enim, quod intra illud comprehendatur quoad substantiam, non tamen est certum, an intra illud quoad modum visibilitatis contineatur.
8. Ais: Visui corporeo concedenda est intuitiva tendentia in omnia sua objecta: ergo etiam intellectui tanquam potentia superiori: ergo etiam, sicut est evidens, Visui corporeo esse possibilem intuitivam cognitionem suorum objectorum: ita hoc ipsum erit evidens respectu intellectus.
- Resp. nec primam, nec secundam consequentiam esse evidentem. Non primam: quia in primis nimium infert, & probat, videlicet defecto inesse intellectui omnis objecti intuitivam cognitionem:

& aliunde falsum est, quod ea, quæ conveniunt inferioribus, debeant reperiri in superioribus. Non secundam: quia sicuti præter modum intuitivè cognoscendi, convenit intellectui modus abstractivè cognoscendi, quo propter suam materialitatem caret visus corporeus; ita inferri possit, quod aliqua quidem objecta intuitivè; alia verò abstractivè ab ipso cognosci deberent.

Dico igitur. Neque his, neque aliis rationibus naturali lumine excogitatis positiva evidentiæ datur de clara DEI visione: ut satis insinuat Apostolus, 1. Cor. 2. quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit DEUS illis, qui diligunt illum, conformiter ad illud 11. 69. Oculus non vidit DEUM absque te, quæ præparasti expectantibus te. Triplex quippe datur modus certò aliquid cognoscendi: vel primò immediatè terminis, vel secundò à priori per causam, vel tertio à posteriori per effectum: sed nullo ex his modis datur certa & evidens de clara visione cognitio.

Non primò: quia nullas habemus naturales species claræ visionis, quibus illa, eisque cum possibilitate aut existentia connexio representari possit. Non secundò modo: quia principia visionis, ut essentia divina in ratione speciei, lumen gloriæ &c. æquè ignota sunt nobis, quam ipsa visio. Non tertio modo: quia nullus datur in natura effectus à clara visione dependens, aut connexionem cum illa habens.

Oppones: Inest homini naturalis appetitus videndi DEUM; sed iste non est sine naturali cognitione objecti possibilis: ergo homo naturaliter cognoscit visionem DEI esse possibilem. Majorem probat S. D. hic. a. 1. in c. quod inest homini naturale desiderium cognoscendi causam, cum intuetur effectum. Minor patet, quia non datur efficax appetitus rei impossibilis, unde D. August. 1. 4. contra Jul. Naturalem instinctum beati esse non vellemus, nisi esse possemus. Verùm ut supra n. 8. dixi: Inest quidem naturale desiderium cognoscendi causam, modo quo judicat sibi esse possibilem ipsius cognitionem: atqui sine revelatione non potest judicare intellectus sibi intuitivam cognitionem DEI esse possibilem, unde in forma nego maj. & probat. distinguo. Inest homini naturale desiderium cognoscendi causam sive abstractivè, sive intuitivè conc. semper intuitivè, nego, vel sub distinguo, si novit ejusmodi cognitionem sibi debitam aut proportionatam, conc. si non novit, nego.

Ex quo Infero ulterius: Neque efficaci appetitui sive innato, sive elicito claram visionem naturaliter desiderari posse. Non innato; quia iste est vis & propensio naturaliter inclinans in finem à natura præstitutum: at visio clara excedit naturæ vires. Non etiam elicito; quia appetitus efficax cum sit applicativus mediorum, non fertur in finem, nisi ut possibilem assequi, & taliter ab intellectu cognitum: sed visio beatifica nec viribus naturæ est assequibilis, neque ut possibilis ab intellectu cognoscitur: ergo neque efficax appetitus naturæ in illam ferri potest. Dixi, efficax: cum enim inest homini naturale desiderium cognoscendi causam, cum intuetur effectum, ut inquit S. D. hic. q. 12. a. 1. sicut homo habet efficacem appetitum etiam intuitivè cognoscendi causam, quando visionem illius natura-

turaliter cognoscit esse possibilem; ita potest habere inefficacem & conditionatum appetitum videndi causam, quando, licet naturaliter quidem visionis possibilitas ipsi non sit cognita; tamen etiam impossibilitas visionis non est manifesta.

11. Dices. DEUS clarè visus est hominis beatitudo & finis ultimus: sed inest homini naturale desiderium & appetitus suæ beatitudinis, quemadmodum omnia creata suos fines appetunt: ergo inest homini naturalis etiam appetitus clarè videndi DEUM, & consequenter clara DEI visio est ipsi naturaliter cognoscibilis.

Resp. dist. maj. DEUS clarè visus est hominis elevati in finem supernaturalem beatitudo & finis ultimus conc. hominis ut sic & suæ naturæ relictæ, nego maj. sed homo naturaliter appetit suam beatitudinem cum elevatione & adjutorio supernaturali conc. sine illo nego. min. & primam conseq.

vel eandem subdistinguo: ergo inest homini naturalis appetitus videndi DEUM, naturalis cum adjutorio gratiæ, conc. sine illo, nego conseq. Et sic pariter dist. alterum consequens: ergo clara DEI visio est naturaliter ipsi cognoscibilis supposito lumine illustrationis supernaturalis conc. hoc secluso nego.

Ais: Quomodo cognoscit aut appetit naturaliter, si indiget lumine & adjutorio supernaturali? Resp. In quantum naturali discursu ex propositione revelata infert naturalem conclusionem. Sic inest homini adjuto & elevato naturalis appetitus illius beatitudinis supernaturalis saltem implicite, hoc est, inest appetitus connaturalis, & ad beatitudinem supernaturalem, tanquam proportionatam, supposita elevatione in finem supernaturalem, de quo plura in tract. de grat.

ARTICULUS III.

An in hac vita ab aliquo homine DEVS clarè videri possit, aut aliquando visus fuerit?

SUMMARI A.

1. Vi ordinariâ in hac vita DEVS non potest videri.
2. Vi extraordinariâ potest.
3. Non est certum in hac vita ab ullo mortali DEVM clarè visum.
4. Est tamen probabile.
5. Præsertim in Beatissima Virgine.
6. Probabiliter hoc privilegium concessum S. Patricio Benedicto auctoritate S. Gregorii.
7. Accedit auctoritas SS. Bonaventura, Dionysii Carthusi, aliorumq.
8. Obiecto ex lumine creato.
9. Removetur ex S. script.
10. Ex verbis ipsius S. Gregorii M.
11. Visio S. P. Benedicti una sensibilis, alia intellectualis.
12. Raptus ad divinam visionem non necessario impedit omnem operationem sensibilem.
13. Censura iudicetæ quorundam perstringitur.
14. Non sequitur ex visione transeunte amissio fidei.
15. Fidei veritas, oculo corporeo non videri DEVM.
16. Etiam implicantiâ possibilitatis ostenditur.
17. Oppositi textus explanantur.
18. DEVS non est extra adequatum objectum intellectus.
19. Disparitas à casualitate instrumentorum.
20. Visio intellectualis in oculo corporeo implicat, & nihil probat.

§. I.

Possibilitas extraordinaria ostenditur.

1. CONCLUSIO I. Quamvis in hac mortali vita secundam viam & Legem ordinariam ab homine DEVS videri non possit: tamen secundam legem viamq. extraordinariam sive permanentem, sive

R. P. Metz. g. Theol. Schol. Tom. I.

transeunter videri potest. Ita comm. cum S. D. a. 11.

Primæ partis ratio est: quia connaturalis modus DEUM intelligendi pro hoc statu, est cum cognoscere dependenter à sensibus: sed iste modus non est idoneus ad clarè intuendam divinam essentiam: quæ cum sit supremum omnium intelligibilem, intellectum maximè à sensuum officii avocatur. Unde ex historiis constat, animam quamvis ad abstractivam tantum cognitionem sublimiorum mysteriorum elevatam, subinde à sensuum actibus abalienari, & inextinguibili rapi. Quando magis intuitu divinæ essentia omnem sensuum & vitæ corporeæ operationem sopiret? qua de causa Ex. 33. dictum. *Non videbit me homo, & vivet.*

Ratio est secundò. Quod homini pro hoc statu ceu viatori conveniat, DEUM per fidem cognoscere; sed clara DEI visio saltem permanentem obiecta non compatitur fidem: ergo non est conveniens homini viatori.

Secundæ partis ratio est primò: quia anima humana Christi, quantumvis uteretur ministerio sensuum ad alias functiones, tamen permanentem à primo suæ creationis instanti habuit scientiam beatam: cum ergo humana Christi natura & anima sit ejusdem rationis cum nostra, constat impossibile non esse, ut etiam puro homini in hoc statu permanentem communicetur clara DEI visio. Antec. declarabitur in tract. de Incarn. Constat secundò, quia Beati post resurrectionem non obstante sensuum vitæque corporeo usû DEUM videbunt. Ac tertio: quia nulla est assignabilis implicantiâ, cur visio clara DEI puro homini sive permanentem, sive transeunter nequeat communicari: cum facile imbecillitas corporis animam aggravantis divinâ virtute & extraordinario privilegio emendari possit.

§. II. De